

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการใช้สื่อประสมชุดส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนางลาด จังหวัดพัทลุงมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสื่อประสมชุดส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์และคู่มือการใช้งานสื่อประสมชุดส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย เพื่อหาประสิทธิภาพของสื่อประสมชุดส่งเสริมคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ สำหรับเด็กปฐมวัย ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80 / 80 และเพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ก่อนและหลังการใช้สื่อประสม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือเด็กเล็กสังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนางลาด จังหวัดพัทลุง กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความพร้อมคือมีบัณฑิตจากโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (รพ.) และเลือก 1 ห้องเรียน คือชั้นอนุบาล 2 จำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) สื่อประสมประกอบหนังสือที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นสื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านการตรวจแก้ไขในด้านความเหมาะสม และผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.95 และได้ผ่านกระบวนการทดลองหาประสิทธิภาพของสื่อ 2) แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ก่อนและหลังการฟังนิทานเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบรูปภาพ จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ โดยผ่านการตรวจแก้ไขด้านความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 0.61 และ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจที่มีต่อสื่อประสมของเด็กปฐมวัยที่ผ่านการตรวจสอบจากที่ปรึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงบรรยาย คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบความต่างของค่าคะแนนก่อนและหลังการฟังนิทาน โดยการวิเคราะห์ค่า t (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของสื่อประสมและหนังสือนิทานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยมีค่า 82.16/86.17 ทั้งนี้เพราะการผลิตสื่อมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มีการปรับปรุงแก้ไข และมีการนำไปทดลองใช้หลายครั้งตามกระบวนการของการวิจัยและพัฒนา เนื่องจากการผลิตสื่อและของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย จะต้องคำนึงถึงหลักการผลิต การเลือกใช้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้สามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน (คณะครุศาสตร์, 2550, หน้า 51) คือ สื่อต้องเหมาะกับวัยของเด็ก ต้องเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่างๆ มีสีสันสวยงาม สะดุดตา ดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดี ไร้ใจเด็ก ชวนให้คิดคำนึง สร้างจินตนาการ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา และผ่านการทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญและได้มีการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริง

2. คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ ของเด็กปฐมวัยที่ฟังนิทานจากสื่อประสมและหนังสือนิทาน หลังจากฟังนิทานสูงกว่าก่อนฟังนิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าสื่อประสมและหนังสือนิทานที่สร้างขึ้น เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพ

ซึ่งสาเหตุที่ทำให้คะแนนหลังการฟังนิทานสูงขึ้นเนื่องจากเด็กปฐมวัยของฟังนิทาน ชอบคิด ชอบจินตนาการซึ่งครูสามารถสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมได้โดยง่าย ตัวละครในนิทานสามารถสร้างความสนใจของเด็ก และมีพลังในการโน้มน้าวทัศนคติ และการสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสังเกตจากตัวแบบ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับการปลูกฝังจริยธรรมด้วยการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่ง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning ย่อว่า SL) ถือว่าจริยธรรมเป็นความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์สำหรับการประเมินความถูกต้องของพฤติกรรม กฎเกณฑ์เหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ตรงของตนเอง ส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นเป็นการเรียนด้วยการสังเกต และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการฟังคำบอกเล่าการอ่าน การเรียนรู้ประเภทหลังนี้ช่วยให้มนุษย์มีความรู้ว่าจะทำอะไรอย่างกว้างขวางและอย่างรวดเร็วผลของการเรียนรู้อยู่ในรูปของความเชื่อว่าจะสัมพันธ์กับอะไร อย่างไร โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับผลกรรม (สมโภช เอี่ยมสุภาชิต , 2549, หน้า 5)

3. เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่มีความสนใจต่อสื่อประสมและหนังสือนิทานเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ จากการสังเกตพบว่าเด็กปฐมวัยชื่นชอบสื่อประสม เช่น เลียนแบบตัวละครในนิทาน ปรบมือ ตั้งใจฟัง ขอให้คุณครูเล่าให้ฟังอีก เนื่องจาก แนวทางในการเลือกสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย ต้องพิจารณาเทคนิคการผลิตสื่อต่างๆ ว่า ดี หรือมีความเหมาะสมในการใช้งานมากน้อยแค่ไหน เช่น สี ขนาด สัดส่วน ที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง สื่อต้องเหมาะสมกับวัย เพศ ระดับความรู้ ประสบการณ์เดิมของผู้รับ เลือกใช้สื่อชนิดที่เข้าถึงและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงภาษาที่สามารถสื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย น่าสนใจ และใช้สื่ออย่างคุ้มค่า สื่อต่างๆ ผู้รับควรรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าให้มากที่สุด นอกจากนั้น สื่อควรส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านสติปัญญา, ร่างกาย, สังคม, อารมณ์และจิตใจ ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามความเหมาะสม รวมทั้งมีสีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจของเด็กได้ดี เราใจเด็ก ขวนให้คิดคำนึง สร้างจินตนาการ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา

อภิปรายผลการวิจัย

การใช้นิทานเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สำหรับเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับแนวคิด เรื่องแนวทางการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ของราศี ทองสวัสดิ์ (ราศี ทองสวัสดิ์ , 2544, หน้า 26) ที่ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม โดยการจัดกิจกรรมที่เอื้อให้เกิดคุณธรรมและจริยธรรม หมายถึง การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม โดยเด็กจะได้รับจากการทำกิจกรรมประจำวัน การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับเด็กในวัยนี้จะไม่สอนเป็นวิชา แต่จะจัดในรูปกิจกรรม ซึ่งจะเท่ากับบูรณาการทุกวิชาเข้าด้วยกัน

การใช้นิทานเป็นสื่อสำหรับการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์นั้นเนื่องจากนิทานมีประโยชน์กับเด็กปฐมวัยหลายด้าน นอกจากสร้างความเพลิดเพลินแล้ว นิทานยังส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กๆ นิทานก่อให้เกิดจินตนาการ เด็กอาจเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการแตงนิทานขึ้นเอง หรือวาดรูปตามจินตนาการจากนิทานที่ได้ฟัง ทำให้เด็กๆคิดว่าเขามีโลกส่วนตัวที่เขาจะคิดสร้างสรรค์อะไรก็ได้ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองตามมา เพิ่มพูนความรู้เล็กๆน้อยๆให้กับเด็ก

เช่น ด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิศาสตร์ของประเทศต่างๆ ทำให้เด็กสามารถตัดสินใจในด้านการแสดงออกและสนองตอบเหตุการณ์ต่างๆได้ถูกต้อง ผู้เล่ามีโอกาสที่จะแทรกคำสั่งสอนไปในนิทานเท่าที่เด็กจะรับไหวได้ เช่น ปลูกฝังคุณธรรมด้านต่างๆ สอนให้เมตตาต่อสัตว์ ไม่พูดเท็จ มีความซื่อสัตย์ โอบอ้อมอารี รู้จักแบ่งปัน ไม่เอาเปรียบเพื่อน (ไพพรรณ อินทนิล, 2543, หน้า 49)

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมา เตชะ คือ หนังสือประกอบการเล่านิทานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ สำหรับ เด็กปฐมวัย มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.64 / 85.76 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 เด็กปฐมวัยมีคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมเล่านิทาน โดยการโดยใช้หนังสือประกอบการเล่านิทานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ มีคะแนนหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิรารัตน์ ตุงไธสง จากการศึกษา พบว่า หลังการใช้นิทานพื้นบ้านที่มีต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์ สำหรับเด็กอายุ 5 ปี เด็กมี คุณธรรมจริยธรรม ด้านความซื่อสัตย์สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดกิจกรรมเล่านิทานประกอบสื่อประสมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์นั้น เด็กส่วนใหญ่อยากฟัง อยากมุงดูใกล้ๆจึงทำให้ ขาดความเป็นระเบียบ ไม่มีสมาธิ และบังเพื่อนคนอื่นๆ คุณครูจึงควรดูแลและจัดระเบียบการฟังนิทานอย่างใกล้ชิด
2. ในการจัดกิจกรรมอาจมีการพักเนื่องจากเด็กปฐมวัยมีสมาธิสั้น นอกจากนั้นเด็กบางคนอาจต้องการเข้าห้องน้ำ หรือดื่มน้ำ คุณครูจึงต้องจัดช่วงพักให้เด็ก อาจเป็นช่วงเล่านิทานเสร็จ ก่อนทำกิจกรรมก็ได้
3. คุณครูอาจนำสื่อประสมเผยแพร่ให้กับผู้ปกครองเพื่อนำไปใช้เล่านิทานให้เด็กฟังที่บ้านได้ เนื่องจากเด็กปฐมวัยชอบฟังนิทานเรื่องเดิมซ้ำๆ ได้โดยไม่เบื่อ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีผลิตสื่อ รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเด็กปฐมวัยด้านอื่นๆ ที่เหลือ นอกเหนือจากคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
2. ควรจะมีการผลิตสื่อประสมในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์แก่เด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง